

KOUVOLAN KISKORAITIN SUUNNITTELUKILPAILU

ARVIOINTIPÖYTÄKIRJA

FH INVEST OY / FH RAKENTAJAT

Sisällys

1.	KILPAILUKUTSU	3
1.1	Kilpailun luonne ja tarkoitus	3
1.2	Kilpailun järjestäjä	3
1.3	Kilpailuun kutsutut	3
1.4	Kutsukilpailun osanottajapalkkiot	4
1.5	Palkintolautakunta	4
1.6	Kilpailuohjelman hyväksyminen	4
1.7	Kilpailun aikataulu	4
2	KILPAILUTEHTÄVÄ	4
2.1	Kilpailutehtävän tausta	4
2.2	Kilpailun tavoitteet ja suunnitteluohjeet	5
2.3	Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet	5
3	YLEISARVOSTELU JA EHDOTUSTEN VERTAILU	6
3.1	Kaupunkikuva ja arkkitehtuuri	6
3.2	Asumisen laatu	7
3.3	Teknistoloudellinen toteutettavuus	7
4	EHDOTUSKOHTAINEN ARVOSTELU	8
5	KILPAILUN RATKAISU JA SUOSITUS JATKOTOIMENPITEIKSI	11
6	PALKINTOLAUTAKUNNAN JÄSENTEN ALLEKIRJOITUKSET	12
7	LIITTEET	13

1. KILPAILUKUTSU

1.1 Kilpailun luonne ja tarkoitus

FH Invest Oy / FH Rakentajat järjesti yhteistyössä Kouvolan kaupungin kanssa arkkitehtuurikilpailun asuinkerrostalokorttelin ja sen ensimmäisen rakennusvaiheen suunnittelemisesta Kouvolan keskustan eteläpuolella sijaitsevan Kiskoraitin alueelle. Kilpailu järjestettiin Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjen mukaisena suppeana kutsukilpailuna. Kilpailutehtävänä oli suunnitella kilpailualueen erityispiirteisiin hyvin soveltuva ja laadukas asuinkerrostalokortteli, joka on toteutettavissa vaiheittain. Suunnittelulla haettiin ympäristöön sopivaa, paikan henkeä korostavaa, monipuolisia asunusratkaisuja tarjoavaa sekä arkkitehtonisesti laadukasta ja kustannustehokasta ratkaisua.

1.2 Kilpailun järjestäjä

Kilpailun järjestäjänä oli FH Invest OY / FH Rakentajat. Yritys on Etelä-Savon, Itä-Savon, Etelä-Karjalan, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen alueella toimiva vuonna 2004 perustettu rakennusalan yritys. FH Rakentajat on toteuttanut lukuisia rivi- ja kerrostaloja sekä liikerakentamista toimialueellaan. FH Rakentajat kohteiden hyvän kysynnän taustalla ovat markkinatilanteen mukaan valitut tontit, yksilölliset ja toimivat suunnitelmat sekä laadukas rakennustyö modernia tekniikkaa soveltavien ja materiaaleja käyttäen. Asiakkaiden toiveiden huomioon ottaminen rakentamisessa ja niiden laadukas toteuttaminen on FH Rakentajien toiminnan perusajatuksia.

1.3 Kilpailuun kutsutut

Kutsukilpailuun kutsuttiin osallistumaan seuraavat toimistot:

Arkkitehtitoimisto Heikki Kirjalainen Oy
Heikki Kirjalainen
Porrassalmenkatu 21 A
50100 Mikkeli
p. 015-161 889
toimisto@ark-kirjalainen.fi

Arkkitehtitoimisto Sajaniemi Oy
Kari Sajaniemi
Graanintie 5
50500 Mikkeli
p. 015-162 345
kari.sajaniemi@sajaniemioy.fi

Ark-House Arkkitehdit Oy
Pentti Kareoja
Pursimiehenkatu 26 C 53
00150 Helsinki
p. 09-7742 480
pentti.kareoja@ark-house.com

Kirsti Siven & Asko Takala Arkkitehdit Oy
Asko Takala
Korkeavuorenkatu 25 A 5
00130 Helsinki
p. 09-686 0160
asko.takala@arksi.fi

1.4 Kutsukilpailun osanottajapalkkiot

Kilpailun järjestäjä maksaa kullekin hyväksytyn ehdotuksen jättäneelle toimistolle osallistumispalkkiona 8.000,00 € + alv 24 %.

Palkkiot maksetaan Suomen Arkkitehtiliiton kautta, joka vähentää palkkiosta 10 % kilpailijoiden nimeämän palkintolautakunnan jäsenen palkkiota ja muita kuluja varten.

1.5 Palkintolautakunta

FH Rakentajien nimeämät edustajat

Antti Viskari, toimitusjohtaja

Kalle Rentto, projektipäällikkö

Kouvolan kaupungin nimeämät edustajat

Hannu Luotonen, kaupunkisuunnittelujohtaja, palkintolautakunnan puheenjohtaja

Hannu Tylli, kaavoitusarkkitehti

Kilpailijoiden nimeämä edustaja

Jari Viherkoski, arkkitehti SAFA

Palkintolautakunnan sihteeri

Susanna Toikander, viestintävastaava

1.6 Kilpailuohjelman hyväksyminen

Kilpailuohjelma on järjestäjien, palkintolautakunnan ja Suomen Arkkitehtiliitto SAFA:n kilpailusihteerin hyväksymä.

1.7 Kilpailun aikataulu

Kilpailu alkoi 2.4.2013 ja päättyi 31.5.2013.

2 KILPAILUTEHTÄVÄ

2.1 Kilpailutehtävän tausta

Kilpailualue sijaitsee Sarkolan kaupunginosassa Kouvolan ydinkeskustan eteläpuolella. Alue rajautuu Veturitallien eteläpuolella olevaan Kiskoraittiin, Salonraittiin sekä Tervalepänraittiin. Alue rajautuu Salpausselänharjun päällä oleviin vanhoihin 1800- ja 1900- lukujen taitteessa rakennettuihin veturitalleihin. Veturitallit ovat yksi Kouvolan tunnetuimmista maamerkeistä, jotka näkyvät kauas etelään.

Kilpailualue on lehtipuuvaltaista metsittynyttä vanhaa tonttimaata, josta rakennukset on purettu 1970-luvulla. Alueella on ollut puutarhatoimintaa, minkä seurauksena kilpailualueella on runsaasti jaloja lehtipuita. Kaakkois-Suomen ELY-keskus on todennut kilpailualueen itä- ja eteläosilla olevan puuston säilytettäväksi luontotyypiksi.

Kilpailualueen pinta-ala on 9523 m². Alue on noin yhdeksän metriä ratapihaa matalammalla Salpausselänharjun etelärinteen yläosalla. Rautatieaseman asematunnelin eteläpää on noin 100 metrin etäisyydellä ja rautatieasema noin 250 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta. Ydinkeskustan kävelykatu Manskille suunnittelualueelta on matkaa 400 metriä.

2.2 Kilpailun tavoitteet ja suunnitteluohjeet

Kilpailun tavoitteena oli kehittää radan alapuolista aluetta monipuolisena asuntoalueena. Suunnittelukilpailulla pyrittiin löytämään alueen kaavoituksen ja rakentamisen pohjaksi kaupunkirakenteellisesti ja kaupunkikuvallisesti hyvä ratkaisu. Lisäksi kilpailulla tavoiteltiin korkeatasoisia kortteli- ja asuntoratkaisuja, jotka soveltuvat erilaisille asukasryhmille sekä ovat järkevästi liiketaloudellisin perustein toteutettavissa. Suunnitelman tuli olla toteutettavissa kolmessa vaiheessa, koska alueen rakentuminen saattaa kestää useita vuosia.

Kilpailualueelle suunniteltavien rakennusten pääkäyttötarkoituksena oli asuminen. Rakennusten sijoittelu ja kerrosluvut olivat kilpailijoiden vapaasti harkittavissa. Rakennusten sijoittelussa ja massoitelussa tuli erityisesti huomioida kilpailualueen vieressä olevat veturitallit sekä niistä syntyvä kaupunkikuvallinen ja maisemallinen kokonaisuus. Muita suunnittelussa huomioitavia asioita olivat näkymät asunnoista, korttelialueen sisäinen toiminnallisuus, asumisviihtyvyys sekä rautatiestä aiheutuvien häiriöiden ehkäisy. Rakennus- ja asuntotyyppien suunnittelussa tuli huomioida sosiaalisesti monipuolinen asukaskunta, lapsiperheiden, nuorten ja vanhusväestön asumistarpeet sekä tarjota asumismahdollisuus samalla alueella eri ikävaiheissa oleville ihmisille. Rakennusten ympäristöineen tuli muodostaa omaleimaisia, turvallisia ja liikuntaesteettömiä asumisen alueita.

Ohjeellinen asuntotyyppijakauma

2h+k +s (44–58 m²) n. 35 % asunnoista
3h+k+s (67–80 m²) n. 50 % asunnoista (pieni ja iso kolmio)
4h+k +s (90–110 m²) n. 15 % asunnoista (tehdään yhdistelmäasuntoina)
Ylimpään kerrokseen terassiasuntoja

Tehokkuustavoite

myytävä huoneistoala / kerrosala > 0,75

Vaadittavat asiakirjat

- Selostus
- Asemapiirros, mittakaava 1:500
- Toistuvan tai tyypillisen kerrostalon pohjapiirustukset, mittakaava 1:200
- Julkisivut ja leikkaukset, mittakaava 1:200
- Perspektiivikuva tärkeimmästä katunäkymästä tai upotus ilmakehuun

2.3 Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet

Kilpailuehdotuksia arvioitiin suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

Kilpailuehdotuksen kokonaisratkaisua, sen kehityskelpoisuutta ja soveltuvuutta kaupunkikuvaan ja ympäristöön pidettiin tärkeämpinä kuin osaratkaisujen tai yksityiskohtien virheettömyyttä.

Lisäksi arvostelussa kiinnitettiin huomiota seuraaviin seikkoihin:

- arkkitehtoninen, kaupunkikuvallinen ja maisemallinen kokonaisuus
- paikan identiteetti, houkuttelevuus sekä sijainnin merkitys ja hyväksikäyttö
- rakennus- ja asuntotyyppien vaihtelevuus ja sopivuus erilaisille asukkaille
- tilaratkaisujen toimivuus, tehokkuus ja muunneltavuus
- vaihteittainen toteutettavuus
- toteutuskelpoisuus, taloudellisuus ja kokonaistehokkuus
- kaupunkikuvaan sopiva ja ympäristönsä huomioon ottava, rakenteiltaan terve, turvallinen ja esteetön asuntoalue.
- rakenteiden riskittömyys ja pitkäikäisyys
- energiataloudellisten näkökohtien huomioiminen rakennusten suuntauksessa ja massoitelussa

3 YLEISARVOSTELU JA EHDOTUSTEN VERTAILU

3.1 Kaupunkikuva ja arkkitehtuuri

Suunnittelualue sijoittuu mittakaavalliseen taitekohtaan. Kilpailukortteli rajoittuu vanhan omakoti-alueen reunaan. Toisaalta ollaan myös aivan ydinkeskustassa, vain muutaman minuutin kävelymatkan etäisyydellä kävelykatu "Manskista". Alueen rakennukset tulevat näkymään hyvin kaukojunista. Osallistujat ovat joutuneet tekemään mittakaavallisia valintoja ja pohtimaan rakennusten kerroslukuja.

Kilpailulla etsittiin vahvaa kokonaisratkaisua ja soveltuvuutta kaupunkikuvaan ja lähiympäristöön. Kehityskelpoisuutta pidettiin tärkeämpänä kuin valmista ratkaisua.

Kaikki viisi ehdotusta ovat keskenään melko erilaisia niin arkkitehtuuriltaan kuin tontinkäytöltään. Tornitalohenkiset pistetalot ovat vallitseva ratkaisumalli. Neljä viidestä ehdotuksesta perustuu kolmeen yhden portaan taloon, kun taas yhdessä ehdotuksessa on viiden portaan lamellitalokokonaisuus. Kouvolan moderni rakennusperintö ja junanradan merkitys on ymmärretty hyvin valtaosassa ehdotuksia. Vaaleat tornitaloryhmät ovat osa Kouvolan näkyvintä kaupunkikuvaa.

Mittakaavassa ja kerroskorkeuksissa on jonkin verran hajontaa. Suhde ympäristöön ja olemassa olevaan pientaloalueeseen on käsitelty eri näkökulmista. Joissakin ehdotuksissa on tietoisesti matallettu rakennusten korkeuksia pientaloalueen reunalla. Valtaosassa ehdotuksia on pyritty luomaan vahva, oma kokonaisuus ja identiteetti uudelle asuinkorttelille, mikä oli mainittu yhdeksi kilpailun tavoitteista. Tällöin suhdetta omakotialueeseen ei ole pidetty suunnittelua ohjaavana asiana, vaan rakennukset muodostavat pikemminkin osan radan varren suurimittakaavaisesta maisemasta.

Kilpailutontti rajoittuu luoteessa vanhaan veturitalliin. Sen historiallinen ja alueen arvoa kohottava merkitys on oivallettu hyvin kilpailuehdotuksissa. Parhaimmat ehdotukset muodostavat veturitallin kanssa vahvan tunnun miljöön ainutlaatuisuudesta.

Kerroskorkeuksia määrittelee viereisen kerrostaloalueen kuusikerroksellisuus ja maaston topografia. Sijaitseehan maanpinta jopa kolme kerrosta rataa matalampana. Ehdotuksissa "Have you ever seen the train", "Kolmisointu" ja "Tiilestä tehdään" on tontin pohjoisreunalla kahdeksankerroksisia taloja. Tälle kerroskorkeusvalinnalle ei nähty sinänsä mitään estettä. Vaikeimmaksi kerrokseksi muodostuu neljäs ja viides kerros, jotka asettuvat vain hieman rataa ylemmäs ja jossa melu- ja maisemahäiriö ovat suurimmillaan.

Tontin jäsentelyssä on merkittävää hajontaa ja laadullisia eroja. Vain ehdotus "Kolmisointu" on onnistunut liittämään oleskelupihat miellyttävällä tavalla ympäröiviin metsäalueisiin ja puistoihin. Sekä tontin itä- että etelälaidalla on vihreää hyvää oleskelu-aluetta. Monissa ehdotuksissa pihasta uhkaa muodostua melko kova, pysäköintipaikkojen hallitsema kokonaisuus. Asuinpihojen puutarhamaiselle, miellyttävälle ulko-oleskelulle ei ole annettu mahdollisuutta. Sen sijaan tontin itälaidan luontoarvoiltaan arvokkaan metsäalueen suojelukehotusta oli noudatettu kaikissa viidessä ehdotuksessa.

Asuntosuunnittelun suurimpia haasteita on aina pysäköintipaikkojen suunnittelu. Tuomaristo on arvostanut ehdotuksia, joissa laajat pysäköintikentät on pystytty välttämään. Toisaalta pysäköinnin järjestelyt ovat keskeinen asuntojen hintaan vaikuttava asia. Kouvolan kaltaisessa kaupungissa pysäköinnin järjestely onkin tasapainoilua miljööarvojen ja kustannusten välimaastossa. Asuin ympäristön kannalta onnistuneimpana ratkaisuna pidettiin pysäköinnin sijoittamista Kiskoraitin varteen, jossa pysäköinti asettuu luontevasti ympäristöä alemmalle tasolle.

3.2 Asumisen laatu

Asumisen laatua arvioitaessa pääpaino oli itse asuntojen toimivuudessa ja tilallisissa ratkaisuissa. Tilaratkaisujen osalta arvioitiin mm. asuntojen näkymiä ulos, valoisuutta ja valokulmia, sisä- ja ulko-oleskelutilojen yhteyttä ja tehokasta tilankäyttöä suhteessa huonelukumäärään. Toimivuutena tarkasteltiin sisäisiä yhteyksiä, huonetilojen hyvää kalustettavuutta ja yhteistilojen helppokäyttöisyyttä. Joissakin ehdotuksissa kaupunkikuvalliset tavoitteet olivat liiksi jyränneet alleen asuntojen toiminnallisia näkökulmia. Tätä pidettiin virheenä.

Asuntojen avautumista pääsääntöisesti poispäin radasta pidettiin perusteltuna. Meluselvitys ei sinänsä edellytä umpinaisen "melumuuritalon" rakentamista, vaan huoneiden ikkunoita voi avata kaikkiin ilmansuuntiin. Parvekkeiden rauhallisuutta ja avautumista hyviin näkymiin ja iltapäivän aurinkoon pidettiin hyvänä.

Useita ehdotuksia vaivasi koordinaatiokäännöksistä johtuvat vaikeasti kalustettavat huonetilat. Eri-tyisesti 45 asteen kumia tai teräviä kulmia huonetiloissa pidettiin ongelmallisina. Vain ehdotuksessa "kolmisointu" vinojen kulmien ei voida aiheuttaneen ongelmia vaan ne oli osattu kääntää eduksi.

Asuntojen perusgeometria oli pääosin onnistunutta ja ammattitaitoista. Joitakin asuntoja vaivasi lievä käytävämäisyys, mutta ongelmien katsottiin jatkotyöskentelyssä olevan parannettavissa. Parhaimmissa ehdotuksissa kuten "Lokomotiivi" sisäänkäynti asuntoihin oli järjestetty keskeisesti, huonemitointu oli onnistunutta ja asunnot kiertyivät parvekkeiden ympärille oivallisesti. Monipuolista huoneistojakaumaa arvostettiin. Esimerkiksi "Kouvolan Ratamossa" oli hyvin erilaisia asuntoja, jotka ovat muunneltavissa markkinatilanteen mukaan. Sen sijaan "tehdään tiilestä" tarjoaa melko yksipuolisen valikoiman huoneistotyyppejä.

Tontin sijainti omakotialueen vieressä mahdollistaa myös hyvien maantasoasuntojen suunnittelun. Ansiokkaana maantasokerroksena on pidetty ratkaisuja, joissa maantasoasunnoilla on omat viihtyisät terassit tai piha-alueet. Parhaimmin tässä on onnistunut ehdotus "Kouvolan Ratamo".

3.3 Teknistaloudellinen toteutettavuus

Kolmivaiheinen toteutus on kaikissa ehdotuksissa huomioitu hyvin. Asuinympäristön tulee olla viihtyisä myös siinä tapauksessa, että toteutusajanjakso venyy markkinatilanteen eläessä. Tuomaristo joutui arvioimaan kohteiden markkinoitavuutta Kouvolan kaltaisessa keskisuudessa kaupungissa, jossa vuotuiset asuntorakentamisen volyymit ovat melko pieniä. Arvioinnissa tasapainoiltiin Kouvolan modernistisen asuntorakentamisen ja perinteisemmän, tuttuutta ja turvallisuutta hakevan ostajakunnan välillä.

Kilpailutuomaristo vertaili ehdotusten teknistaloudellisia parametreja. Massatehokkuus oli parhain ehdotuksessa "Kouvolan Ratamo". Sen sijaan brutto- ja hyötyalan suhde ei ollut toteutuksen kannalta riittävä ehdotuksissa "Tiilestä tehdään" ja "Have you ever seen the train". Kaikkien ehdotusten osalta tuomaristo näki kuitenkin kehitysmahdollisuuksia tehokkuuden parantamiseksi.

Useimpien ehdotusten taloudellista toteutusta heikensivät ylisuuret parvekkeet. Kulmien määrä oli ehdotuksissa sekä asunnon avautumisen että kaupunkikuvallisten syiden johdosta melko suuri, mutta toki jatkokehittelyssä hiottavissa.

Ekotehokkuuteen oli kiinnitetty huomiota. Parvekkeiden kesäaikainen varjostus on huomioitu kaikissa kilpailuehdotuksissa sijoittamalla suuret ikkuna-aukot parveketaustoille. Ehdotuksessa "Kouvolan Ratamo" oli lisäksi ehdotettu aurinkopaneeleita katolle. Samoin maalämmön hyödyntämistä oli ehdotettu useammassa ehdotuksessa.

4 EHDOTUSKOHTAINEN ARVOSTELU

”Have you ever seen the train”

Graafinen betoni muodostaa vaikuttavan kaupunkijulkisivun ja alleviivaa Kouvolaan raideliikenteen keskipisteenä. Julkisivun valaistus lisää julkisivujen dramatiikkaa. Rakennukset tuovat hämmäntävästi mieleen enemmän toimisto- kuin asuinrakennukset. Kaupunkirakenteellinen komea ja iskevä idea on mennyt selkeästi asuntojen tilallisuuden ja toiminnallisuuden ohitse. Umpinainen radan puoli on vaikeuttanut asuntosuunnittelua ratkaisevasti. Tämä on valitettavaa, koska meluselvitys ei sinänsä tue tätä kaupunkirakenteellista valintaa ”melumuuritalosta”.

Mittakaavallinen liittyminen ympäröiviin asuinrakennuksiin on melko väkinäinen. Käsittely on hyvin urbaania tontilla. Pihojen yhteys puistoon on luontevaa ja onnistunutta, mutta itse oleskelupihat ovat kantakaupunkimaisen kovia, johon ei löydy perustetta. Samoin suhdetta veturitalliin ei oikein synny vaan kokonaisuus jää itseriittoiseksi ja mittakaavaltaan liian suureksi.

Kun kyse on asuntosuunnittelukilpailusta, niin asuntopohjia on vaikea jatkokehittää tällä konseptillä. Sinänsä kiilamaiset massat mahdollistavat kohtuullisen hyvät näkymät ja valokulmat itse asuntoihin.

Taloudelliset edellytykset hankkeen realisoitumiseksi ovat heikommat kuin muissa ehdotuksissa. Vaikea geometria, kuten terävät kulmat ja parvekkeiden muotoilu tekevät yhtälöstä haastavan.

”Kouvolan Ratamo”

Ehdotus on tutun oloinen ja konstailematon asuntokortteli. Mittakaava on paikkaan sopiva ja hakee massoittelemallaan liittymään omakotialueeseen. Rakennusten sijoittelu tontin etelälaitaan on perusteltu edellä mainituista lähtökohdista johtuen. Ehdotuksen suurin heikkous on kuitenkin siinä, että paikan erityispiirteet jäävät hyödyntämättä. Arkkitehtuuri on kovin anonyymiä. Suhde veturitalliin jää etäiseksi eikä Kouvolan rakennusperinteestä ole löydetty kiinnekohtaa. Pysäköinti hallitsee liiaksi piha-alueita eivätkä pihatilat jäsenny erityyppisiin oleskelualueisiin. Pysäköinti ja pihatilat olisivat toki jatkokehittelyssä parannettavissa ryhmittämällä talot toisin kilpailutontille. Pysäköintipaikkoja on tässä ehdotuksessa lukumääräisesti eniten.

Julkisivujen värivalinnoille ei oikein löydy perusteita. Värimaailman liittymistä viereisiin veturitallihin tai vaaleisiin keskustan pistetaloryhmiin pidettiin parempana lähtökohtana kun uusien väriyhdistelmien luomista. Samoin ikkuna-aukotus on melko niukkaa ja uhkaa asuntojen valoisuutta, vaikka niukkuus nykyiset energiamääräykset huomioiden voidaankin perustella.

Asuntojen huoneistojakauma on monipuolinen ja asunnot pääsääntöisesti ammattitaidolla laadittu. Huonetilat ovat hyvin kalustettavissa ja asunnot toimivia. Jonkin verran asuntojen välillä on epätaasa-arvoa avautumisen ja näkymien suhteen. Maantasokerroksen asunnoilla on miellyttävät omat piha-alueet, joka ajatuksena liittyy rakennukset erinomaisesti pientaloalueeseen. Ne ovatkin kilpailun parhaat. Terassiasunnoista saisi myös korkeatasoiset huoneistot. Huonetilat ovat miellyttävästi terassien ympärillä. Pilkkotusta massoittelemasta johtuen perusmassassa on melko paljon kulmia, mutta muuten kerrostasot ovat tehokkaat ja hyötyalan ja bruttoalan suhde on kilpailun paras. Pysäköinti on luonnollisesti edullinen, mutta syö pihatilojen houkuttelevuutta viihtyisänä viherpihana.

"Lokomotiivi"

Näkemyksellinen ja kokonaisvaltainen ehdotus. Esitystapa on erittäin kaunis. Kolmen pistetalon suurmuoto luo vastaparin veturitallille ja väliin jää vaikuttava kaupunkitila. Julkisivut ovat kauniin omaperäiset ja niiden suhde veturitalliin vakuuttaa. Ehdotus sopii hyvin paikkaan.

Kolmioiden väliin jää mielenkiintoiset pihatilat. Siinä piilee myös ehdotuksen suurin heikkous. Ras- kas kaksikerroksinen pysäköinti erottaa pihat täysin puistoalueesta. Pysäköintiratkaisu heikentää myös ehdotuksen taloudellisuutta, vaikkakin kyseessä on avoin pysäköintitaso. Selostuksen perus- telu pysäköintikannesta pihatilaa jäsennöivänä elementtinä ei vakuuttanut tuomaristoa.

Julkisivut ovat hyvin modernit ja Kouvolan henkeen sopivat. Puna- ja valkotiilen vuorottelu kaaren ja pihan puolella on vakuuttava. Punaisempi puoli liittyy rakennukset veturitalliin, valkoisempi pihan puoli taas luo modernin ja ylellisen ilmeen pihan puolelle. Tämän aiheen soisi näkevän vielä toteu- tettuna jossakin muodossa.

Asuntosuunnittelu on ammattitaitoista. Porrassyöttö on tehokas, joskin hieman uhkarohkea pitkine käytävineen. Valittu porrastasomuoto on mahdollistanut edulliset sisääntulokulmat ja hyvän asun- topohjageometrian. Johtuen selkeästä kompaktista geometriasta asunnot avautuvat hyvin eteisti- loista ja oleskelutilat muodostavat asunnon sydämen. Erityisesti isot asunnot ovat suorastaan ylel- liset. Oleskelutilat kietoutuvat miellyttävästi parvekkeen ympärille. Sisätila "virtaa" ulko- oleskelutilaan isojen lasipintojen lävitse.

Asuntojen suuntaukset ovat melko tasa-arvoiset kaikissa kolmessa rakennuksessa. Asunnot avau- tuvat kohtuullisen hyvin toistensa ohitse. Jonkin verran pohjoisin massa jää valokulmiltaan ja avau- tumisiltaan kahta eteläisempää heikommaksi. Ilta-aurinkoon avautuvia asuntoja on hieman vä- hemmän kun muissa kilpailuehdotuksissa. Kerrostason kulmiin on syntynyt vaikeita teräväkulmai- sia huonetiloja. Tämä seikka olisi tuki jatkokehittelyssä parannettavissa kokonaisuutta heikentä- mättä.

Kun arvioidaan ehdotuksen taloudellisuutta, on kaari pystytty esittämään uskottavan loivana. Muo- to saadaan aikaan verhomuurauksen ilmaraon avulla. Massamuoto on energiataloudellinen ja par- vekemitoitus onnistunutta. Laaja porrashuone syö valitettavasti muuten ison kerrostasoalan hyö- dyn. Tehokkuus on kilpailun keskitasoa. Aputilat on sijoitettu rakennusten omiin kellareihin, joka on myös heikentänyt tehokkuutta hieman. Pysäköintiratkaisun kalleus on kuitenkin suurin kokonaista- loutta heikentävä seikka. Toteutuakseen ehdotus kaipaisi vielä vetovoimaisempaa ja hintatasoltaan korkeampaa rakennuspaikkaa kuin Kouvolan kilpailualue.

"Tiilestä tehdään"

Huolellisesti työstetty ehdotus ja paljon havainnollistavaa materiaalia. Eri korkuisista tiilimassoista muodostuu kiinnostava kokonaisuus. Tiilen käyttö on luontevaa ja liittyy korttelin veturitallien muo- dostamaan punatiiliarkkitehtuuriin. Julkisivut ovat positiivisella tavalla rationaaliset ja suurimitta- kaavaiset. Tosin jossain määrin myös arvioitiin, ovatko ne jo hieman virastotalomaiset.

Ehdotuksen keskeinen kantava ajatus on vino akseli, joka liittyy peräkkäiset massat liikenteellisesti ja henkisesti yhteen. Akselijatus ei kuitenkaan oikein vakuuttanut tuomaristoa ja sitä pidettiin jossain määrin keinotekoisena. Samoin akselin johdatus pysäköintialueen halki heikensi sen arkki- tehtonista iskevyyttä. Isoa pysäköintikenttää pidettiin muutoinkin asuinrakennuksia tarpeettomasti ympäristöstään erottavana aiheena.

Eri korkuiset rakennukset ovat kiinnostava ja perusteltu ratkaisu kilpailutontille. Volyymi kasvaa pientaloalueelta rataa kohti. Liittyminen lähiympäristöön on onnistunut ja porrastus tukee valokulmia. Kahdeksankerroksinen tiilimassa voi kuitenkin jäädä kovin yksinäisen oloiseksi, kun korttelia tarkastellaan kaupungin ja radan suunnalta. Sen sijaan pientaloalueen suunnalta katsottuna näky-mä toimii. Sommittelu synnyttää toki jonkin verran ”takarivin” asuntoja radan varren alimpiin ker-roksiin.

Asunnot ovat pääosin napakoita ja toimivia. Parvekkeet ovat oikean kokoisia ja varjostavat hyvin kesäajan aurinkoa. Vaino, lähes 45 asteen akseli on johtanut joihinkin ongelmallisiin asutopohjiin. Kolmen huoneen asuinhuoneistot ovat asuntoon saapumisen ja eteisjärjestelyjen suhteen vaati-mattomia. Suurimpana heikkoutena myynnin suhteen on kuitenkin huoneistojakauman yksipuoli-suus. Tuomaristo olisi kaivannut asuntovariaatiota lisää.

Muista ehdotuksista poikkeuksellinen, viiden portaan ratkaisu heikentää ehdotuksen taloudellisuut-ta. Viilto ja sen mukanaan tuomat korkeat kongiratkaisut edelleen heikentävät brutto- ja hyötyalan suhdetta. Rakennusrunko itsessään on toki rationaalinen.

”Kolmisointu”

Rakennusten sijoittelu tontille on kilpailun paras. Piha-alueet jäävät väljiksi ja vihreiksi. Pysäköinti painanteessa Kiskoraitin varrella on onnistunut. Ilmaperspektiivikuva välittää hyvin massoitte-lun perusajatuksen. Kolmen valkoisen pistetalon rivi jatkaa oivallisesti Kouvolan modernia rakennusta-paa ja viuhkamainen teema välittää veturitallin muodon suurmaisemaan. Taitteiset massat yhdes-sä taitemuotoisen katon kanssa tekevät rakennuksista veistoksellisia.

Ehdotuksen suurin heikkous on melko tavanomaiset mutta toteutukseltaan vaativat julkisivut. Arkki-tehtuuri on herkkä massan suhteiden osalta ja aina on olemassa vaara, että niistä muodostuu liian möhkälemäiset, jopa ankeat. Julkisivusommittelu nojaa liiaksi vertikaalimaisiin umpiosiin parvek-keiden etureunassa. Niiden sijoittelu vaatii herkkyyttä ja eläytymistä asunnon sisäpuolisiin näky-miin. Korkeat parvekelasitukset ylimmässä kerroksessa vaativat taas hyvää detajiiikkaa. Tuomari-sto pohti myös jonkin verran kerroslukuja, mutta piti kahdeksankerroksisia massoja tähän paikkaan mahdollisina. Taloissa on onnistuneesti hyödynnetty tontin kaltevaa muotoa ja pudottamalla ker-rosluku yhdellä on saatu aikaan loivasti laskeva linja pientaloalueen suuntaan.

Asuntojen avautuminen maisemaan on tasa-arvoista ja aurinkokulmat on hyödynnetty riittävän hyvin. Asuntosuunnittelu on konstailematonta. Halkaistu porrashuone tuottaa tietenkin pitkänomai-sia asuntoja ja huoneiden jonomuodostelmaa, mutta tämä ei ole johtanut ylittämättömiin vaikeuk-siin. Käytävämäisyyttä on mahdollista parantaa. Ehdotus on harvinainen esimerkki siitä, että akse-likäännökset eivät millään tavoin heikennä pohjia vaan jopa parantavat niitä. Parvekkeet muodos-taisivat hienoja ulko-oleskelutiloja ja liittymiä takana oleviin huonetiloihin, mutta ovat kustannuksil-taan epärealistisen suuria. Erityisesti kolmion osalta parveke on ylisuuri. Parvekkeiden suuri sy-vyys uhkaa myös kolmioiden huonetilojen valoisuutta.

Saapuminen ulko-oville on elämyksellinen. Pihatilat jäsennoityvät hyvin ja sisään-tulo-ovet taitekoh-dissa ovat kiintoisat. Porrashuoneet ovat valoisat. Yhteistilat on sijoitettu onnistuneesti maan-tasokerrokseen ja väestösuojat ekonomisesti talo C:n kellariin. Maantasaasunnoilla on rauhalliset eduspiha-alueet.

Pistetalot toistuvat rationaalisesti ja hyötyalan suhdeluku on kilpailun keskitasoa. Kulmien määrä heikentää hieman vaipan tehokkuutta. Pysäköintiratkaisu on kilpailun onnistunein. Autot ovat erin-omaisesti painanteessa rakennusten ja kiskoraitin välillä. Tämä tuottaa jonkin verran tukimuuria, jonka korkeuksia voi toki jatkotyöstössä säätää. Silta pysäköintipainanteen halki on elämyksellinen mutta ei välttämätön.

5 KILPAILUN RATKAISU JA SUOSITUS JATKOTOIMENPITEIKSI

Tuomaristo päätti yksimielisesti valita nimimerkin ”Kolmisointu” kilpailun voittajaksi ja suosittelee ehdotuksen toteutusta kilpailutontille. Tuomaristo päätti antaa muutamia suosituksia suunnittelu-
vaiheen jatkotoimenpiteiksi:

Jatkokehittelyssä tulisi tutkia viidennen asunnon sijoittamista porrastasanteelle kuitenkin siten, että rakennusten veistoksellinen muoto ja rakennusten välinen väljyys säilyisi.

Jos runkosyvyyttä on tarpeen kasvattaa taloudellisuuden tai huoneistojen paremman geometrian takia, niin tulisi kasvattaa mieluummin Kiskoraitin puoleisen päädyn leveyttä kuin puiston.

Asuntojen eteistilojen käytävämäisyyttä tulee pystyä vähentämään.

Pitkät ja syvät parvekkeet ovat tällaisenaan kustannuksiltaan liian kalliita ja varjostavat liiaksi asuinhuoneita.

Pysäköintitaso voi seurata enemmän Kiskoraitin korkomaailmaa. Siirtämällä keskimmäistä ja eteläistä massaa kohti puistoaluetta saadaan enemmän tilaa pysäköintialueen suunnitteluun.

Veturitallin väritys on hyvä ottaa huomioon jollakin tasolla.

Vaihtoehtoisia korkeuslukuja on syytä tutkia kaupunkikuvan ja toteutettavuuden näkökulmasta.

6 PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUKSET

Hannu Luotonen, Kouvolan kaupunki, puheenjohtaja

Antti Viskari, FH Rakentajat

Kalle Rentto, FH Rakentajat

Jari Viherkoski, Arkkitehtitoimisto HMY Oy, kilpailijoiden nimeämä palkintolautakunnan jäsen

Hannu Tylli, Kouvolan kaupunki

Susanna Toikander, Kouvolan kaupunki, palkintolautakunnan sihteeri

7 LIITTEET

1. Kilpailuehdotusten pienennökset
2. Kilpailuehdotusten tekijät

Liite 1

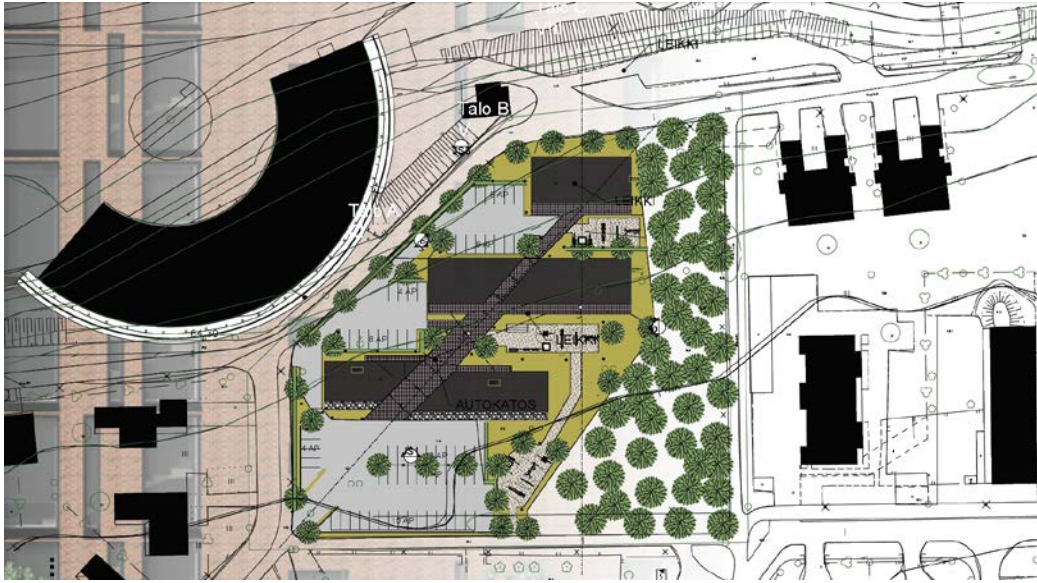

"LOKOMOTIIVI"

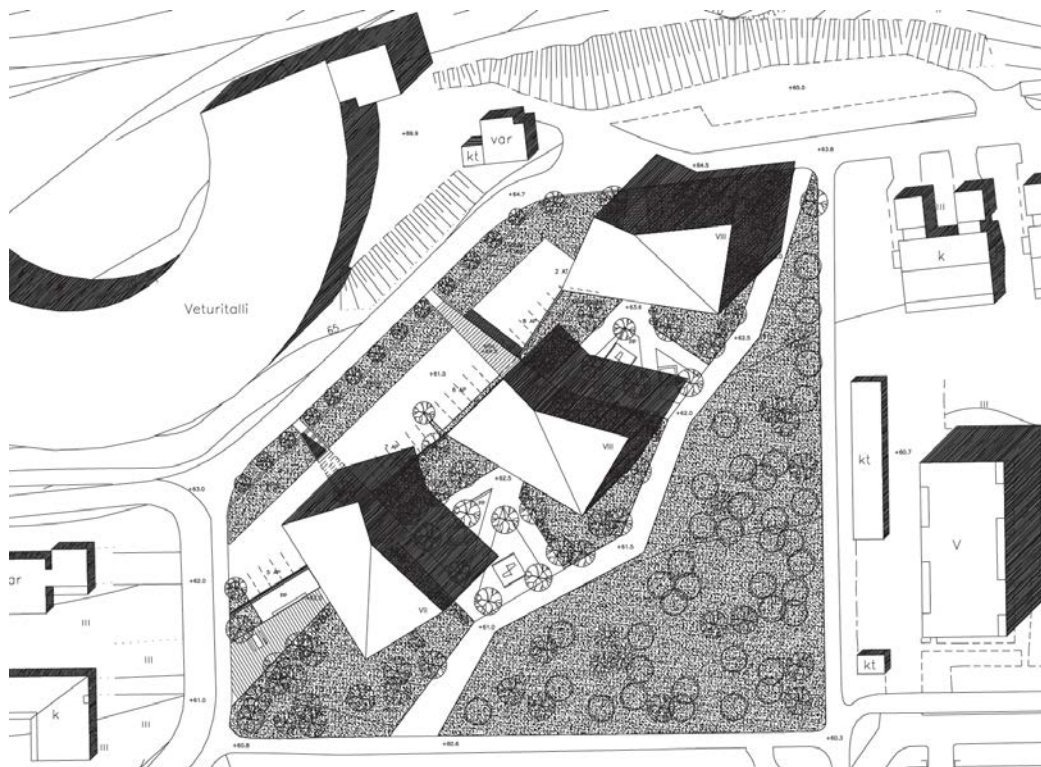

LOKKAUS K.A. / JALOSIVU ETELÄÄN 1:200

"TIILESTÄ TEHDÄÄN"

"KOLMISOINTU"

KOUVOLAN KISKORAITIN SUPPEA KUTSUKILPAILU KILPAILUTÖIDEN TEKIJÄT

Liite 2

"HAVE YOU EVER SEEN THE TRAIN?"

Laatija:

Arkkitehtitoimisto Heikki Kirjalainen Oy

Tekijä:

Eero Ainesmaa, arkkitehti

Heikki Kirjalainen, rakennusarkkitehti, työn ohjaaja ja avustaja

Kriitikkona koko toimisto

Tekijänoikeudet:

Arkkitehtitoimisto Heikki Kirjalainen Oy

"KOUVOLAN RATAMO"

Tekijä:

Arkkitehtitoimisto Sajaniemi Oy

Rakennusarkkitehti Kari Sajaniemi

Rakennusarkkitehti Jukka Tuhkanen

Tekijänoikeus:

Arkkitehtitoimisto Sajaniemi Oy

Kari Sajaniemi

Avustaja:

Visualisointi Nikonen Oy

Pekka Nikonen

"LOKOMOTIIVI"

Tekijä

ARK-house arkkitehdit Oy

Työryhmä:

Pentti Kareoja, arkkitehti SAFA

Hannu Huttunen, arkkitehti SAFA

Markku Erholz, arkkitehti SAFA

Jukka Salonen, arkkitehti yo

Tekijänoikeus:

ARK-house arkkitehdit Oy

"TIILESTÄ TEHDÄÄN"

Laatija:

Arkkitehtitoimisto Heikki Kirjalainen Oy

Tekijä:

Heikki Kirjalainen, rakennusarkkitehti

Kriitikkona koko toimisto sekä Axel Kirjalainen (8 v.)

Tekijänoikeudet:

Arkkitehtitoimisto Heikki Kirjalainen Oy

"KOLMISOINTU"

Tekijä

Kirsti Sivén & Asko Takala Arkkitehdit Oy/
arkkitehdit Kirsti Sivén & Asko Takala Arkkitehdit (tekijänoikeus)

Työryhmä

Tatu Pärssinen, arkkitehti

Jaakko Isosomppi, arkkitehti

Nina Vauhkonen, arkkitehti

Alex Torres, arkkitehti

Anna Kontuniemi, arkkit.yo